

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného JUDr. Milanem Janíčkem, advokátem se sídlem Slovanská 21, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, Jeremenkova 40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2004, č. j. OSV-1641/04/SD-27/KR, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 8/2004 – 74,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě dne 9. 3. 2004 se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 4. 3. 2004, č. j. OSV-1641/04/SD-27/KR. Žalovaný jím zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu v Zábřehu, ze dne 13. 2. 2004, č. j. soc/688/552/2004/Dv, kterým mu nebyla přiznána dávka sociální péče. Stěžovatel v žalobě požádal o ustanovení zástupce, a to advokátky Mgr. Pavly Frodové. Ve svých podáních ze dne 26. 3. 2008 a ze dne 17. 4. 2008 pak stěžovatel požádal o ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky, se sídlem Na Zámecké 457/5, Praha, s tím, že uvedený advokát ho již v soudním řízení v této věci zastupuje. Současně k výzvě soudu předložil vyplněný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech.

Krajský soud dospěl k závěru, že stěžovatel splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a proto mu usnesením ze dne 6. 5. 2008, č. j. 38 Cad 8/2004 – 74,

ustanovil jako zástupce pro řízení o žalobě advokáta JUDr. Milana Janíčka. Z ekonomických důvodů soud ustanovil advokáta se sídlem v Šumperku, nikoli se sídlem v Praze.

Stěžovatel napadl usnesení Krajského soudu v Ostravě včas podanou kasační stížností. Namítl, že ve věci jednají vyloučení soudci a nepříslušný soud. Navrhl, aby bylo usnesení krajského soudu zrušeno, a aby mu soud ustanovil advokáta JUDr. Víta Vohánku. O ustanovení tohoto advokáta požádal rovněž pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z hlediska uplatněných námitek, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval návrhem stěžovatele na ustanovení advokáta JUDr. Víta Vohánky pro řízení o kasační stížnosti. Jak již vyslovil v usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publ. pod č. 1460/2008 Sb. NSS, je advokát ustanovený v řízení o žalobě oprávněn zastupovat účastníka také v řízení o kasační stížnosti. V dané věci tedy nebylo na místě ustanovit stěžovateli advokáta pro řízení o kasační stížnosti, neboť již byl zastoupen advokátem ustanoveným krajským soudem, byť proti usnesení o ustanovení zástupce brojil projednávanou kasační stížností.

Podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát.

Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a u níž je takové ochrany třeba. Jedině tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 7 s. ř. s.) dostat zásadě rovnosti vyjádřené v ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právníkem vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje. Taková interpretace by se dotýkala samotného smyslu ustanovení zástupce soudem.

Jestliže krajský soud v projednávaném případě ustanovil stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu s přihlédnutím k procesní ekonomii, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je do budoucna závislá na aktuálních potřebách, které po dobu trvání zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, a které budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně. Jde tu tedy zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často

automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou jeho zástupce. Vzhledem k tomu, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, dále účast na jednání soudu apod., není nelogickým řešením ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede. Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovením advokáta JUDr. Milana Janíčka je řízení před krajským soudem stíženo vadou, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

K námitce stěžovatele, že ve věci jednají vyloučení soudci, je nutno konstatovat, že Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 10. 2004, č. j. Nao 28/2004 - 38, rozhodl o tom, že soudkyně JUDr. Drahošová není z projednání a rozhodnutí věci vyloučena. Rovněž námitka, že ve věci jedná nepřislušný soud, je nepřipadná, neboť Krajský soud v Ostravě je k řízení v této věci věcně i místně příslušný podle ust. § 7 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal. Ustanovený zástupce stěžovatele nevykonal v průběhu tohoto řízení žádný z úkonů právní služby podle ust. § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), proto mu nebyla žádná odměna přiznána. Nejvyšší správní soud zde pouze podotýká, že advokát byl ustanoven krajským soudem již v průběhu řízení o žalobě, jeho odměna za převzetí a přípravu zastoupení bude tudíž stanovena teprve v rozhodnutí krajského soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu